

Brüssel, 12.2.2019
COM(2019) 77 final

2019/0037 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

narkootiliste ainete komisjoni 62. istungjärgul Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta seoses ainete lisamisega narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase ÜRO konventsiooni tabelites esitatud ainete loetelusse

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel narkootiliste ainete komisjonis (CND) seoses muudatustega narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1988. aasta konventsiooni tabelites rahvusvahelise narkootikumide kontrolli komitee (INCB) soovitude alusel.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastane Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioon.

Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1988. aasta konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on edendada konventsiooniosaliste vahelist koostööd, et nad saaksid tõhusamalt käsitleda narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse eri aspekte, mis omavad rahvusvahelist mõõdet. Konventsioonist tulenevate kohustuste täitmisel võtavad konventsiooniosalised vajalikke meetmeid, sealhulgas õigus- ja haldusmeetmeid, kooskõlas oma vastavate siseriiklike õigusaktide põhisätetega.

Konventsioon jõustus 11. novembril 1990.

EL ja kõik selle liikmesriigid on konventsiooni osalised¹.

2.2. Narkootiliste ainete komisjon

Narkootiliste ainete komisjon on ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) komisjon, mille ülesanded ja volitused on sätestatud muu hulgas konventsioonis. Komisjoni kuulub 53 ÜRO liikmesriiki, kelle valib ECOSOC. Praegu on narkootiliste ainete komisjoni hääleõiguslikud liikmed 11 ELi liikmesriiki. Liidul on narkootiliste ainete komisjonis vaatleja staatus.

Narkootiliste ainete komisjon, võttes arvesse konventsiooniosaliste esitatud märkusi ning soovitusi INCB-lt, mille hindamine on määrav teadusküsimustes, ja võttes ühtlasi nõuetekohaselt arvesse kõiki muid asjakohaseid tegureid, võib otsustada oma liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega lisada aine konventsiooni tabelitesse.

2.3. Narkootiliste ainete komisjoni kavandatavad aktid

14.–22. märtsini 2019 võtab narkootiliste ainete komisjon oma 62. istungjärgul vastu otsused nelja aine lisamise kohta konventsiooni tabelisse (edaspidi „kavandatavad aktid“), nimelt 3,4-MDP-2-P metüülglütsidaat („PMK glütsidaat“), 3,4-MDP-2-P metüülglütsiidhape („PMK glütsiidhape“), α -fenüülatoatseetamiid (APAA) ja vesinikjodiidhape.

Konventsiooni kohaselt on narkootiliste ainete komisjoni otsused siduvad, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline on ettenähtud tähtaja jooksul esitanud otsuse ECOSOCile läbivaatamiseks². Kõnealuses küsimuses tehtavad ECOSOCi otsused on lõplikud.

¹ Nõukogu 22. oktoobri 1990. aasta otsus, millega Euroopa Majandusühenduse nimel sõlmitakse narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastane Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioon (EÜT L 326, 24.11.1990, lk 56).

² ÜRO 1988. aasta konventsiooni artikli 12 lõige 7.

Kavandatavad aktid muutuvad konventsiooniosalistele siduvaks vastavalt konventsiooni artiklile 12, nagu on sätestatud selle asjakohastes osades.

„Peasekretär teatab igast käesoleva artikli kohaselt tehtud komisjoni otsusest kõikidele riikidele ja organisatsioonidele, kes on või kellel on õigus saada käesoleva konventsiooni osalisteks, ning komiteele. Selline otsus jõustub iga osalisriigi jaoks pärast saja kaheksakümne päeva möödumist selle teate edastamise kuupäevast.

Käesoleva artikli alusel tehtud komisjoni otsused vaatab nõukogu läbi mõne osalisriigi taotlusel, kui niisugune taotlus on esitatud saja kaheksakümne päeva jooksul alates asjakohase otsuse teatavakstegemise kuupäevast. Läbivaatamistaotlus saadetakse peasekretärile koos selle aluseks oleva asjakohase informatsiooniga.

Peasekretär saadab läbivaatamistaotluse ära kirjad ja sellele lisatud informatsiooni komisjonile, komiteele ja kõikidele osalisriikidele, tehes neile ettepaneku esitada omapoolsed märkused üheksakümne päeva jooksul. Kõik laekunud märkused antakse arvessevõtmiseks nõukogule.

Nõukogu võib komisjoni otsuse kinnitada või tühistada. Teade nõukogu otsuse kohta saadetakse kõikidele riikidele ja organisatsioonidele, kes on või kellel on õigus saada käesoleva konventsiooni osaliseks, komisjonile ja komiteele.“

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjonile on 19. detsembril 2018 teatatud, et INCB soovib lisada kolm ainet, nimelt 3,4-MDP-2-P metüülgliitsidaat („PMK gliitsidaat“), 3,4-MDP-2-P metüülgliitsiidhape („PMK gliitsiidhape“) ja α -fenüülatoatseetamiid (APAA) konventsiooni tabelisse I. Mis puudutab neljandat ainet, vesinikjodiidhapet, siis ei soovi INCB seda konventsiooniga kontrollida.

INCB hinnangul kasutatakse MDMA ja seotud ainete, 3,4-MDP-2-P ja seejärel MDMA ja seotud ainete ning amfetamiini ja metamfetamiini ebaseaduslikuks valmistamiseks sageli kolme ainet, vastavalt: 3,4-MDP-2-P metüülgliitsidaat („PMK gliitsidaat“), 3,4-MDP-2-P metüülgliitsiidhape („PMK gliitsiidhape“) ja α -fenüülatoatseetamiid (APAA). On tõendeid selle kohta, et kõnealuste narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse maht ja ulatus kujutavad tõsist ohtu rahvatervisele või tekitavad sotsiaalseid probleeme, mis annab alust panna need ained rahvusvahelise kontrolli alla. Mis puudutab neljandat ainet, vesinikjodiidhapet, siis on INCB seisukohal, et rahvusvaheline kontroll ei aita tõhusalt vähendada ebaseaduslikult toodetud metamfetamiini ja amfetamiini kättesaadavust.

MDMA ja seotud ainete ning metamfetamiini ja amfetamiini ebaseaduslik valmistamine on liidus tõsine probleem. Need ebaseaduslikult valmistatud narkootilised ja psühhotroopsed ained põhjustavad liidus märkimisväärsed rahvatervise ja sotsiaalseid probleeme. Lisaks tegelevad organiseeritud kuritegelikud rühmitused liidus narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku eksportimisega kolmandatesse riikidesse.

Seega peaksid liidu liikmesriigid väljendama pooldavat seisukohta 3,4-MDP-2-P metüülgliitsidaadi („PMK gliitsidaat“), 3,4-MDP-2-P metüülgliitsiidhappe („PMK gliitsiidhape“) ja α -fenüülatoatseetamiidi (APAA) lisamiseks konventsiooni tabelisse I ning olema vastu vesinikjodiidhappe võtmisele konventsiooni kontrolli alla.

Konventsiooni tabelite muutmine mõjutab otseselt liidu õiguse kohaldamisala narkootikumide lähteainete kontrolli valdkonnas, kuna konventsiooni tabelitesse lisatud ained tuleb

inkorporeerida liidu õigusesse³. Selle tagamiseks on komisjon volitatud vastu võtma delegeeritud õigusakte.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9 kohaldatakse olenemata sellest, kas liit on asjaomase organi liige või asjaomase lepingu osaline⁴.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁵.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Narkootiliste ainete komisjon on loodud narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooniga.

Aktid, mille narkootiliste ainete komisjon peab vastu võtma, on õigusliku toimega aktid. Kavandatavad õigusaktid on kooskõlas narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni artikliga 12 rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad ning võivad otsustavalt mõjutada järgmiste ELi õigusaktide sisu: nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse liidu ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta. Seda seetõttu, et konventsiooni tabelite muutmine mõjutab otseselt liidu õiguse kohaldamisala narkootikumide lähteainete kontrolli valdkonnas, kuna konventsiooni tabelitesse lisatud ained tuleb inkorporeerida liidu õigusesse.

Kavandatavad aktid ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaste otsuste materiaalsoiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatavate aktidega taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht

³ Nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad (ELT L 22, 26.1.2005, lk 1), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta (ELT L 47, 18.2.2004, lk 1).

⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

⁵ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatavate õigusaktide peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seega on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Järeldus

Kavandatava otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVATE ÕIGUSAKTIDE AVALDAMINE

Kuna narkootiliste ainete komisjoni aktidega muudetakse ÜRO narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase konventsiooni tabeleid, on asjakohane need pärast vastuvõtmist avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

narkootiliste ainete komisjoni 62. istungjärgul Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta seoses ainete lisamisega narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase ÜRO konventsiooni tabelites esitatud ainete loetelusse

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastane Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1988. aasta konventsioon (edaspidi „konventsioon“) jõustus 11. novembril 1990 ja see sõlmiti Euroopa Majandusühenduse nimel nõukogu otsusega 90/611/EMÜ⁶.
- (2) Vastavalt konventsiooni artikli 12 lõigetele 2–7 võidakse lisada aineid konventsiooni tabelitesse, milles on loetletud narkootikumide lähteained.
- (3) Narkootiliste ainete komisjon peaks oma 14.–22. märtsini 2019 Viinis toimuval 62. istungjärgul tegema otsused nelja uue aine lisamise kohta konventsiooni tabelitesse.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel narkootiliste ainete komisjoni 62. istungjärgul 14.–22. märtsil 2019 Viinis, kuna otsused on liidu jaoks siduvad ja võivad otsustavalt mõjutada liidu õiguse sisu, eelkõige järgmisi õigusakte: nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 111/2005,⁷ millega kehtestatakse liidu ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 273/2004⁸ narkootikumide lähteainete kohta.
- (5) Rahvusvahelise narkootikumide kontrolli komitee hinnangul kasutatakse MDMA ja seotud ainete, 3,4-MDP-2-P ja seejärel MDMA ja seotud ainete ning amfetamiini ja metamfetamiini ebaseaduslikuks valmistamiseks sageli kolme ainet, vastavalt: 3,4-MDP-2-P metüülglütsidaat („PMK glütsidaat“), 3,4-MDP-2-P metüülglütsiidhape („PMK glütsiidhape“) ja α -fenüülsetoatsetamiid (APAA). On tõendeid selle kohta, et kõnealuste narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse maht ja ulatus kujutavad tõsist ohtu rahvatervisele või tekitavad sotsiaalseid probleeme, mis annab alust panna need ained rahvusvahelise kontrolli alla. Mis puudutab neljandat ainet, vesinikjodiidhapet, siis on rahvusvaheline narkootikumide kontrolli komitee seisukohal, et rahvusvaheline kontroll ei aita tõhusalt vähendada ebaseaduslikult toodetud metamfetamiini ja amfetamiini kättesaadavust. MDMA ja seotud ainete ning

⁶ EÜT L 326, 24.11.1990, lk 56.

⁷ ELT L 22, 26.1.2005, lk 1.

⁸ ELT L 47, 18.2.2004, lk 1.

metamfetamiini ja amfetamiini ebaseaduslik valmistamine on liidus tõsine probleem. Need ebaseaduslikult valmistatud narkootilised ja psühhotroopsed ained põhjustavad liidus märkimisväärsed rahvatervise ja sotsiaalseid probleeme. Lisaks tegelevad organiseeritud kuritegelikud rühmitused liidus narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku eksportimisega kolmandatesse riikidesse.

- (6) Liidu seisukohta väljendavad liikmesriigid, kes on narkootiliste ainete komisjoni liikmed,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Narkootiliste ainete komisjoni 62. istungjärgul liidu nimel võetav seisukoht on järgmine:

- 3,4-MDP-2-P metüülgütsidaat („PMK gütsidaat“), 3,4-MDP-2-P metüülgütsiidhape („PMK gütsiidhape“) ja α -fenüülatsetoatsetamiid (APAA) tuleks lisada konventsiooni tabelisse I.
- vesinikjodiidhapet ei tuleks võtta konventsiooni kontrolli alla.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud seisukoha esitavad liidu liikmesriigid, kes on narkootiliste ainete komisjoni liikmed.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*